

Drinking Culture in a Village of Northeast Thailand

JIRAWAT MOOLASART, MD, PhD.

**Department of Psychiatry,
Sunpasitthiprasong Hospital, Ubon Ratchathani**

Types of Beverage

สถานที่ดื่ม

พื้นที่ปิด/ส่วนบุคคล

พื้นที่สาธารณะ

พื้นที่เปิด มองเห็นได้โดยง่าย

“ผู้ดื่ม”

“ชาย”

- ประมาณร้อยละ 90 ดื่มอย่างน้อยปีละครั้ง
- มากกว่าครึ่งหนึ่งผู้ดื่มประจำ - อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
- จำนวนของผู้ที่ไม่ดื่มน้อยมาก
- เหล้าสี, เหล้าขาว, เบียร์

“หญิง”

- ประมาณร้อยละ 40 ดื่มอย่างน้อยปีละครั้ง
- เกือบทั้งหมดดื่มเป็นครั้งคราว
- มักจะดื่มที่บ้านหรืองานทางสังคมและประเพณี
- ดื่มร่วมกับสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง หรือเพื่อนสนิท
- เบียร์, เหล้าสี, ไวน์คูลเลอร์

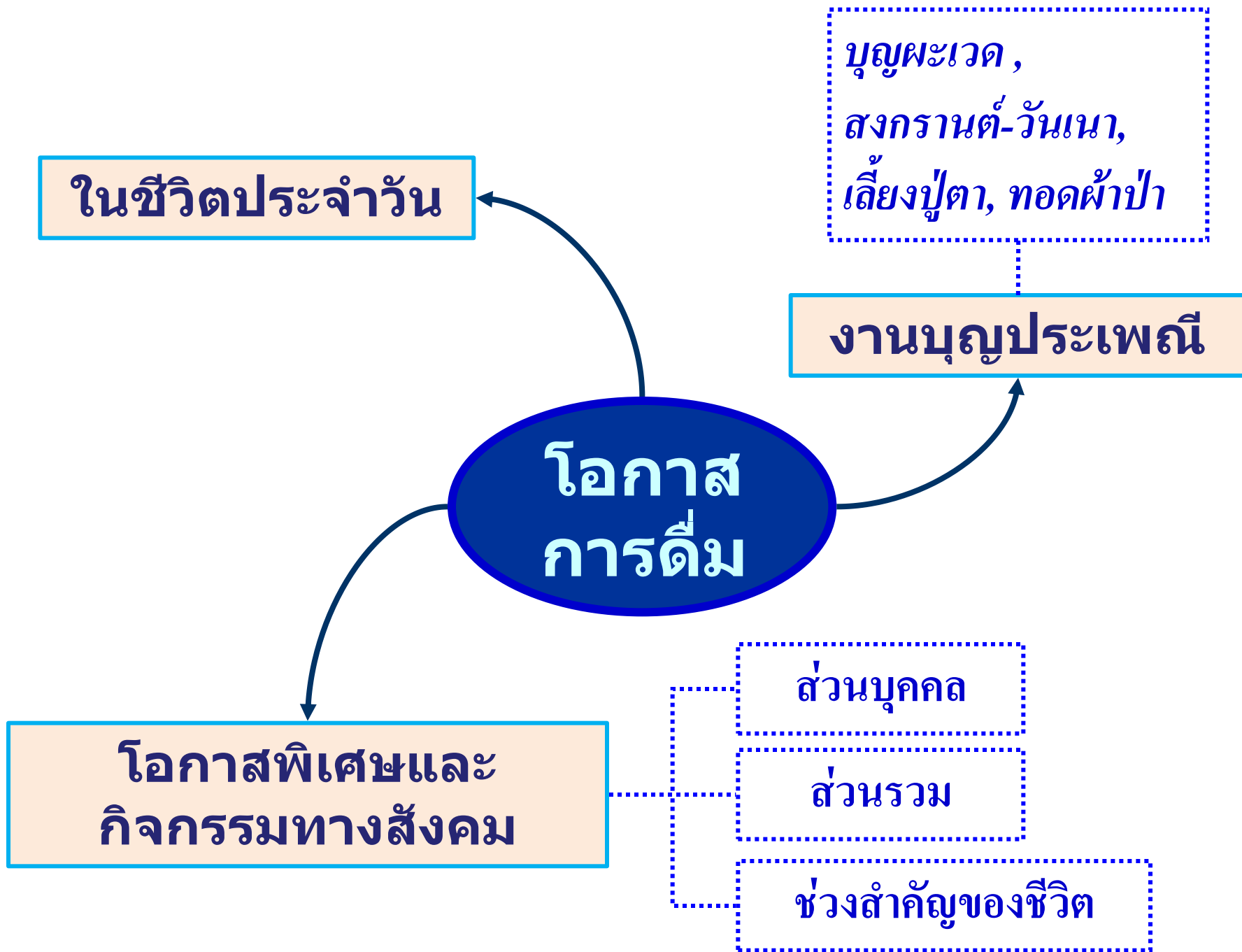
“ผู้ดื่ม”

“ผู้สูงอายุ”

- ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 60-70 ปี
- เกือบทั้งหมดดื่มในปริมาณไม่มากนัก
- ชาย: เหล้าสี, เหล้าขาว, เบียร์
- หญิง: เหล้าสี, เบียร์, ไวน์
คูลเลอร์

“เยาวชน/วัยรุ่น”

- เกือบทั้งหมดดื่มเป็นครั้งคราว ในงานบุญประเพณี
กิจกรรมของหมู่บ้าน โอกาสพิเศษ
- ชาย: เบียร์, เหล้าสี, เหล้าขาว
- หญิง: เบียร์, ไวน์คูลเลอร์,
เหล้าสี

การดื่มในชีวิตประจำวัน

- แก้เหนื่อย แก้เมื่อย
- เจริญอาหาร
- กระตุ้นเลือดลม
- แก้หนาว
- แก้กระหาย
- กล้าพูดคุย อารมณ์ดี
- ผ่อนคลาย

การดื่มในโอกาสสำคัญ/พิเศษ

- โกงมไฟ
- บวช
- แต่งงาน
- งานศพ
- ขึ้นบ้านใหม่
- สุขวัญ
- วันคล้ายวันเกิด
- ปีใหม่
- งานขอแรง
- งานแข่งเรือ
- พักผ่อน / สวรรค์

Use-values: Sociability/Hospitality

- การแสดงความยินดี
- แสดงการต้อนรับ
- การสมาคม / ความเป็นกันเอง

Use-values: Reciprocity

- ของแลกเปลี่ยนในชุมชนชั้นหมาก
- ลงขันกันซื้อในวงเหล้า
- งานขอแรง

Use-values: Celebration

ฉลองฉลองฉลอง !!!

- ฉลอง “กวตใหม่”
- ฉลอง “ปูแป้นไม้เสร็จ”
- ฉลอง “กระเบื้องใหม่”
- ฉลอง “ของมีราคา / ของใหม่ –
มอเตอร์ไซค์ รถยนต์ ฯลฯ”

Use-values: Celebration

“วันเนามันต้องม่วน”

“วันเนามันเป็นวันสนุก กินเหล้ากันแทบทุกคน
ทั้งผู้หญิงผู้ชายนั้นแหละ ยกเว้นคนที่ไม่กินเลย”

Use-values: Celebration

งานทอดผ้าป่า

- ต้องเลี้ยงคนมาช่วยงาน พวกที่เขารวบรวมของเข้ามาส่ง ส่วนตอนเย็นหลังพระสวดก็เป็นการฉลองต้นผ้าป่า
- ส่งพระกลับก็เป็นการกินอาหารร่วมกัน คนตรีเริ่มบรรเลง... เหล้า/เบียร์ก็เริ่มเสิร์ฟไปพร้อมอาหารด้วย

Use-values: Traditional ritual

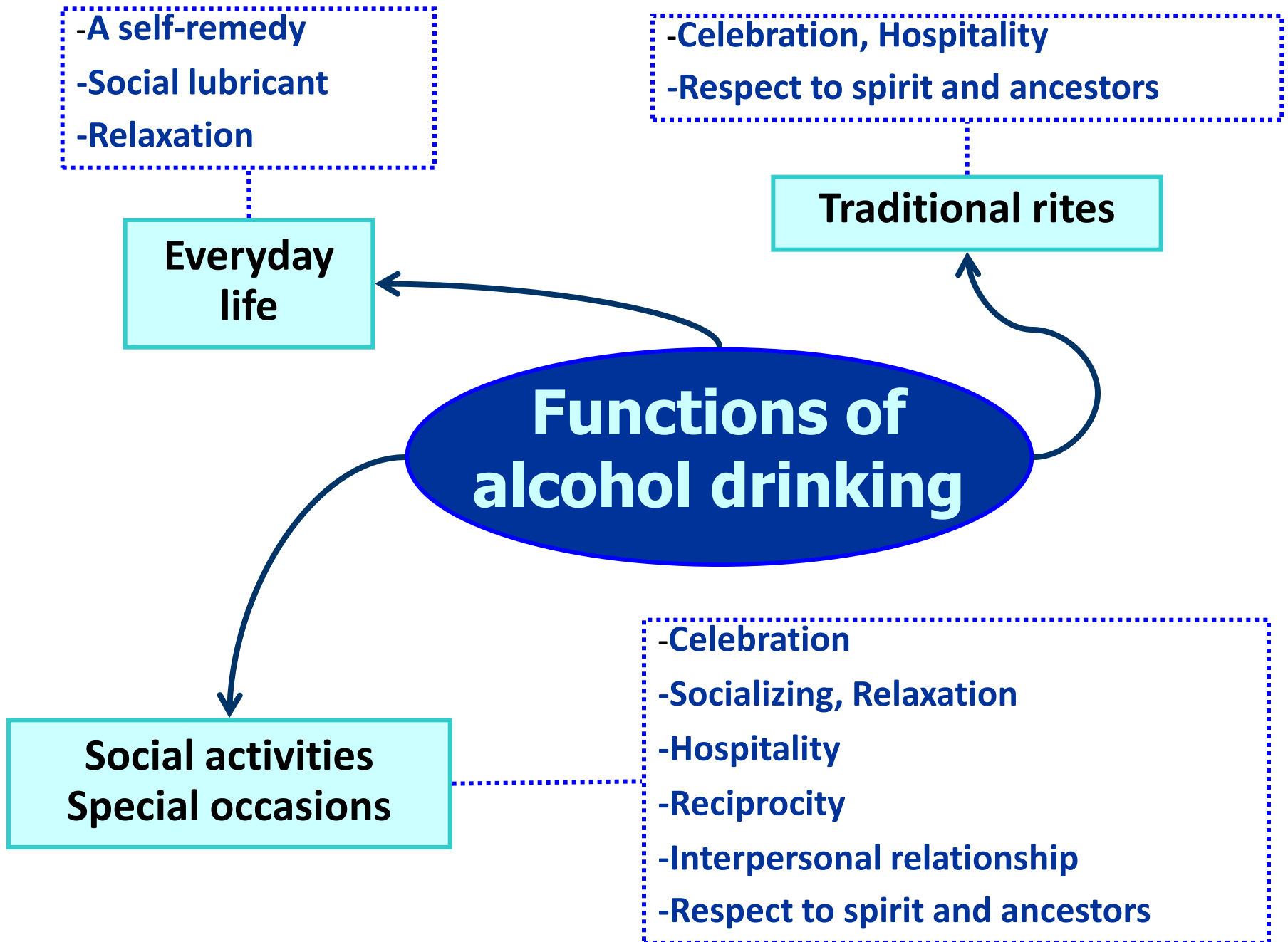
**Beverage for spirit or ancestor
in a traditional ritual**

Alcoholic Beverage in Socio-Cultural Events or Traditional Ritual

Use-values: Party

- กินข้าวป่า กินปลา
- เอาเยาะ
- วันเกิด
- เรียกกันมากินเฉยๆ นี่แหละ

Drinking Time

- **Evening until night time**
 - usually practice in everyday life
- **Throughout the day**
 - cultural events that all are involved
- **For sociability or hospitality, it may be at anytime**
- **At time of event**
 - socio-cultural events
 - work feast

การรับรู้เกี่ยวกับการดื่ม

“บ้านนี้ชอบสนุก กินเหล้าแล้วก็สนุกกัน ไม่ได้มีปัญหาอะไร”

“บ้านนี้แหละกินหลายกว่าหมู่ ผมไปที่อื่นก็ไม่เห็นเขากิน
ขนาดนี้ บ้านไหนก็ไม่สู้ที่นี่”

“เห็นไหมล่ะ งานไหนมันก็สนุกอย่างนี้แหละ”

“ผมมาจากหม่องอื่น มาอยู่ที่นี่ แต่ผมก็มัก มันม่วน หม่องอื่น
บ่กินเหล้าจั่งซี่”

การรับรู้เกี่ยวกับการดื่ม

- การดื่มเป็นความรื่นรมย์ของชีวิตและความสัมพันธ์ทางสังคม
- เป็นเรื่องปกติ (ต้องมี) ในงานสังคมและงานบุญประเพณี
หลายๆ งาน
- รับรู้ผลทางบวกจากการดื่มมากกว่าผลกระทบทางลบ
- เน้นที่การควบคุมตนเองในการดื่มและหลังการดื่ม
รวมทั้งความรับผิดชอบทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม

การรับรู้เกี่ยวกับการดื่ม

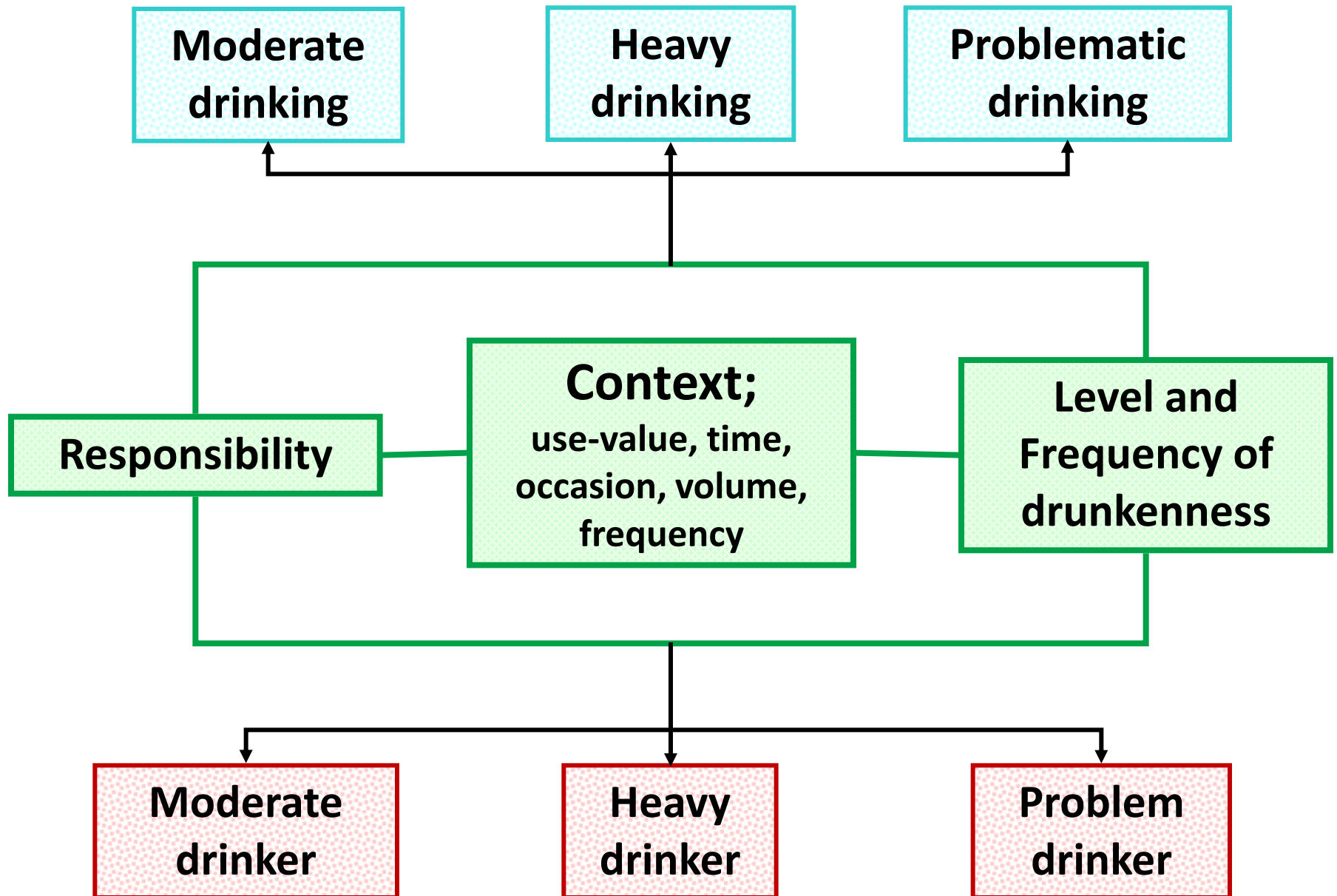
- ผู้หญิงต้องควบคุมพฤติกรรมการดื่มมากกว่าผู้ชาย
(ผู้หญิงไม่ควรเมา มั่นคงไม่ดี ถ้าเป็นผู้ชายก็อีกเรื่องหนึ่ง)
- วัยรุ่นดื่มได้เฉพาะในโอกาสพิเศษหรืองานบุญประเพณี
และควรอยู่ในการดูแลของผู้ใหญ่ (ก็ได้อยู่ ถ้าเป็นโอกาส
พิเศษ, ปกติก็ต้องมีคนดูจนเลิกนั้นแหละ วันนี้พอเพื่อนเมาก่อน
ก็ต้องเป็นผมเฝ้าจนกว่าจะเลิก)

“ผู้ดื่มที่ดี”

- รู้ว่าเมื่อไหร่ควรดื่มและดื่มอย่างไร
- ดื่มพอเหมาะพอควร
- ต้องรู้จักรับผิดชอบ
- ถึงแม้จะเมาก็ต้องเก็บอาการ (ควบคุมพฤติกรรมตัวเอง)

“ผู้ดื่มที่เป็นปัญหา”

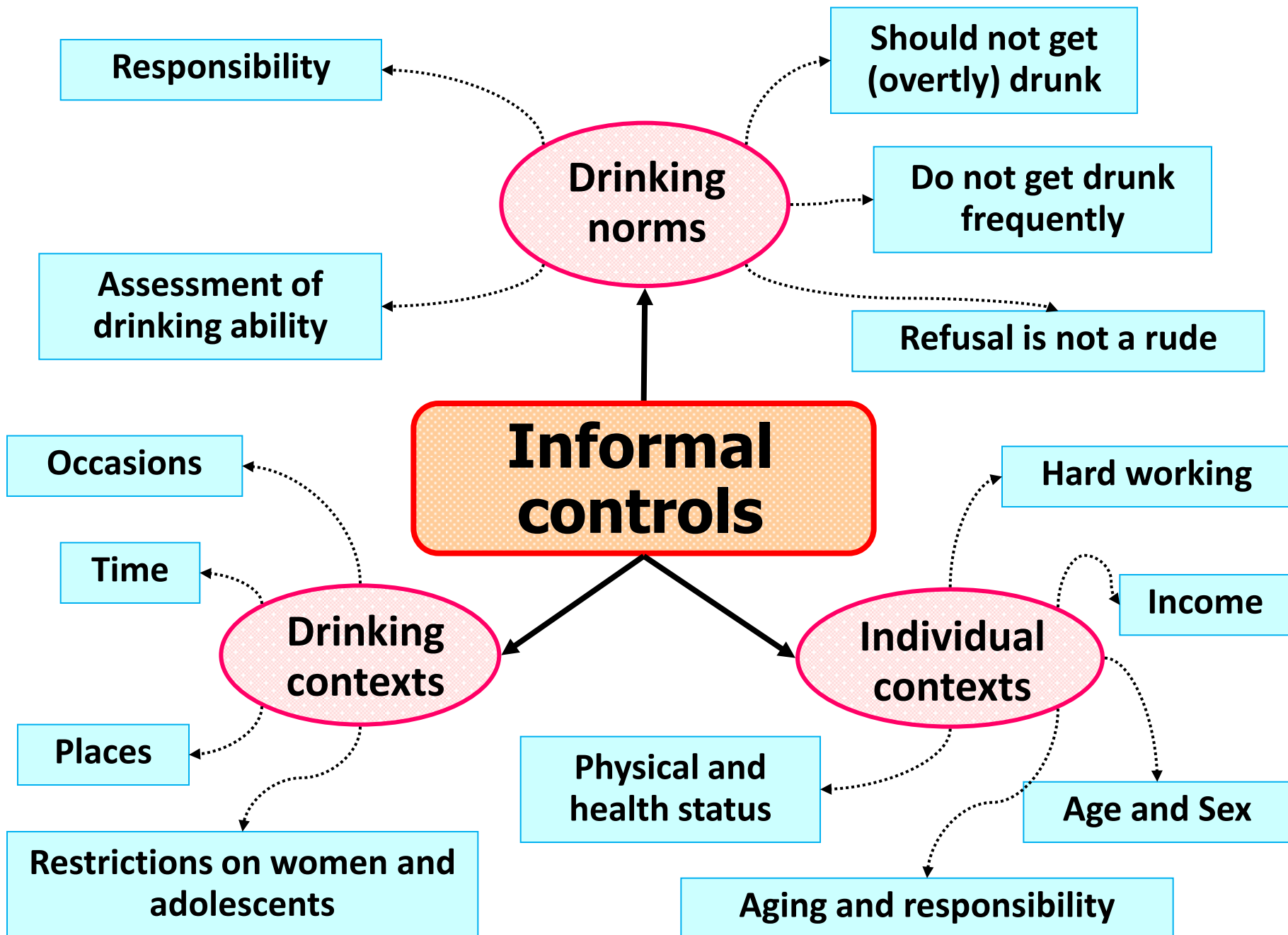
- ขาดความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเองและหน้าที่การงาน
- ดื่มไม่เป็นเวลา เมาแทบทุกครั้ง
- เมาเป็นประจำ ไม่รับผิดชอบ/ดูแลอะไรสักอย่าง

บรรทัดฐานของการดื่ม

“กินได้ก็ต้องดูแลรับผิดชอบได้”

- “ถ้าจะกินก็ต้องรู้จัก (สภาพ) ตัวเอง”
- “เมื่อไหร่ที่กิน ก็ต้องไม่ให้เมาจนเกินไป”
- “เมาบ่อยนี้ก็ไม่ค่อยดีเท่าไร”

CONCLUSION

สอดแทรกเข้าไปในหลายแง่มุม
ของวิถีชีวิตหมู่บ้าน
ทั้งส่วนบุคคลและสังคม

หลากหลายประโยชน์ใช้สอย
และหน้าที่ทางสังคม

The permissive drinking culture

ทัศนคติเชิงบวกต่อการดื่ม

ไม่ยอมรับ การเมาโดยขาดความ
รับผิดชอบ/การควบคุมตนเอง
การดื่มแบบเป็นปัญหา

- ส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน
- เป็นเรื่องปกติในงานสังคมและประเพณี
- หลากหลายบทบาทหน้าที่ทางสังคม

- ทั้งหญิง/ชาย หลายกลุ่มอายุ
- ทั้งผู้ดื่มและผู้ไม่ดื่มต่างมีส่วนร่วม
- ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท
- มักดื่มที่บ้านหรือภายในหมู่บ้าน
- อาหาร-กับแกล้ม

- เน้นที่ความเพลิดเพลิน/รื่นรมย์/ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- หน้าที่/ความรับผิดชอบ
- การควบคุมตนเอง

Attitudes to drinking

Drinking contexts

Drinking behaviors

Permissive drinking culture

ดื่ม “พอดี” มากกว่า “ดื่มหนัก”

อัตราการติดเหล้าต่ำ

ปัญหาสังคม
ค่อนข้างน้อย

การเรียนรู้เกี่ยวกับการดื่ม

ความล้มพันธ์เรือญาติ
เครือข่ายทางสังคม
การมีส่วนร่วมในสังคม

**Permissive
drinking culture**

-เป็นที่ยอมรับภายในสังคม
-เคยชินและทนต่อทั้งการดื่มและ
พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง
-การรับรู้และปฏิกิริยาของสังคมต่อ
ปัญหาก็อาจมีในวงจำกัด